

Fra: **Kleiven Hyttegrend Sameie** Org nr 999 004 008 Storavatnet, Tveitevåg
08. Mai - 2023

Til: Olje og Energidepartementet , Oslo (OED)

KLAGE på konsesjonsvedtak. Vedr Mowi ASA– Tillatelse til uttak av vann og regulering av Storavatnet i Askøy Kommune i Vestland

Bakgrunn

Mowi har pr i dag et stamfiskanlegg i Tveitevåg der de produserer inntil 150 tonn MTB (maksimalt tillatt biomasse) smolt.

Produksjonen er avhengig av stor tilgang på ferskvann begrenset til deler av året. Vannet tappes fra Storavatnet hele sommer- og høstsesongen.

Eiendommen bedriften ligger på hadde fra gammelt av en mølle med fallrettigheter i Storavatnet. Det er denne vannrettigheten Mowi har benyttet fram til d.d.

I forbindelse med at Mowi nå ønsker å utvide produksjonen fra 150 tonn MTB til 250 tonn MTB – med produksjon hele året -har de fått krav fra NVE om å søke konsesjon for vannuttaket.

Storavatnet er/kunne ha vært en perle for oss som har hytter og bor rundt vannet. Området er et av Askøy kommunes viktigste utbyggingsområder med stor grad av utbygging/ nybygging av boliger.

Den gang møllevirksomheten gav grunnlag for ned-tapping av vannet lå det noen spredte gårder rundt Storavatnet. Nå er vannet nærområdet for hundrevis av boliger.

Det er dokumentert i offentlige utredninger at Storavatnet er registrert som et svært viktig friluftsområde og mye brukt rekreasjonsområde.

Det har gjennom mange år vært en stor konflikt mellom Mowi`s vannuttak og beboernes friluftsjntresser. I tørre somre har vi opplevd en ned-tapping på mellom 1,5 og 2m. Da er badeplasser ubrukelige (man vasser i gjørme og groing), tilgang til vannet fra kai er umulig (kaien ligger på tørt land) og kloakkledninger, vannledninger og pumpeledninger blir liggende i dagen. Bruken av vannet er sterkt redusert.

Vannet er et rikt innlandsvann med stort biologisk mangfold. Ål, røye, ørret, svaner, vannrikse, måker, skarv, hegre, utallige andefugler, småfugler og insekter har sitt habitat her. Vi er sterkt bekymret for hvordan levekårene for disse påvirkes.

Nå søker Mowi om vesentlig økning i produksjonen og mulighet for ned-tapping hele året.

Økt vannforbruk året rundt med tilhørende ned-tapping gir uopprettelige konsekvenser for biologi, dyreliv, estetiske forhold og mulighet for bruk til alle årstider.

Ca 170 personer i nær tilknytning til vannet har gitt skriftlig innsigelse til planene i forbindelse med høringen. Minst like mange har muntlig gitt uttrykk for bekymring for Mowi sine utvidelsesplaner. Vi opplever å ikke bli hørt.

Vårt høringsnotat med utdypende info fra før konsesjon ble gitt følger vedlagt.

Vår oppfatning av NVE`s konsesjonsvedtak

Sitat NVE vedr konsesjonen:

«Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven 25 er oppfylt. NVE gir MOWI ASA tillatelse etter vannressursloven 8 til regulering av Storavatnet med 1,5m og uttak av vann inntil 133 l/s til stamfiskanlegget. Tillatelsen gis på nærmere vilkår.»

Betydningen av NVE`s konsesjonsvedtak:

-Mowi Tveitevåg gis tillatelse til å senke vannstanden i Storavatnet med 1,5 m, året rundt. Dette vil ha uante konsekvenser.

-Varighet: Til evig tid. (ubegrenset!) For kommende generasjoner er dette katastrofalt. De fratas livsviktige natur og sosiale forhold for all framtid.

-Tillatelsen inneholder ingen forpliktende krav om at Mowi skal ha reserve forsyningskjeder av vann når vannstanden synker mot maks tillat ned-tapping.

-Tillatelsen inneholder ingen forpliktende krav til gjenbruk av vann – moderne teknologi som kunne redusere grad av ned-tapping. Det må kreves at Mowi bruker tilgjengelig teknologi for å minimere skadene.

- Det er mange «kan» og «bør» setninger i tillatelsen /begrunnelsen. Disse er verdiløse for både biologi og allmennheten da ansvaret er lagt på «utbygger». Ingen konkrete «skal»-krav.

- Tillatelsen tilfredsstiller etter vår oppfatning ingen krav til bærekraft og vil føre til et miljø fotavtrykk som ikke tilfredsstiller noen av de krav til bærekraft som forventes i dag.

- Tillatelsen betyr en endring av bruken av Storavatnet for beboere langs vannet
- året rundt. Vårt høringsnotat er ikke hensyntatt.

-Fugle- og dyreliv er ikke godt nok dokumentert. Man henviser til rapporter fra andre vann - andre steder i landet. Ikke tillitvekkende.

-Gyteforhold for fisk ved utløp Tveitaelven vanskeliggjøres pga av dybde. Anses ikke tilstrekkelig dokumentert

-Rødlistet Ål er ikke tilstrekkelig dokumentert – ivaretatt. Det er nærmere 250 m med tørt land fra demningen til selve vannet når 1,5m ned-tapping er foretatt. Se vedlagte bilder i høringsnotat.
At NVE foreslår å fylle til over tilførselsledninger bare forverrer situasjonen ytterligere.

-Rødlistet Vannrikse er fotografert i strandsonen på Storavatnet høsten 2022. Iht data skulle denne vært katalogisert som sterkt truet.

-Badeplasser langs vannet er svært mye brukt av både voksne og barn. Dette er de eneste felles badeplassene for bygdene rundt vannet. Ned-tapping gjør at bading må foregå i mudder. Konkrete avbøtende tiltak er ikke beskrevet.

-Strandsonen

Strandsonen synes ikke undersøkt- behandlet forsvarlig i søknaden/saksutredningen

Livet i strandsonen etter ned-tapping er ikke utredet og konsekvenser av dette.

-Mudderbanker

Det finnes utallige mudderbanker i og rundt vannet.

En av disse er dokumentert i rapporter fra Universitetet i Bergen.

I våre kommentarer til søknad om konsesjon har vi påpekt at mudderbankene representerer en fare for mennesker som ferdes rundt vannet når det er nedtappet. Man blir regelrett sittende fast i gjørmene og må ha hjelp til å komme løs. Konkrete avbøtende tiltak ikke beskrevet.

-Kommunale og private ledningsanlegg i vannet

Frittliggende kommunale vann og kloakkledninger i vannet som betjener tusenvis av innbyggere fri-legges ved tapping.

Visuelt skjemmende – og sikkerhetsmessig utfordrende.

Ingen konkrete krav til hvilke ansvar Mowi evt har for disse.

-Kollevågveien ikke stabil ved nedtapping,

Vegsjefen på Askøy har spilt inn høringsuttalelse om at eks. vegfylling i Storavatnet kan bli ustabil ved ned-tapping på mer enn 1,5m. Dersom Mowi tapper ned til 1,5m og det blir tørke vil vannstanden pga lekkasjer synke ytterligere. Er risikomargin ivaretatt i vedtaket?

Konklusjon /klage på vedtak

Etter vår oppfatning er konsesjonsvedtaket fattet uten at konsekvensene er utredet godt nok.

Løsningen med 1,5m tapping ivaretar ikke hensynet til bærekraft og gode boligmiljø.

Alle løsninger som beskrives i vedtaket fra NVE må konkretiseres og gjøres forpliktende for Mowi før konsesjonen iverksettes. (Åle-vandring, tildekninger, badebrygger etc etc)

Vedlegg:

Høringsuttalelse fra Kleiven Hyttegrend Sameie 01.06.2022

På vegne av Kleiven Hyttegrend Sameie
Ingse Andersen

